

ממעין השיריזה

במשנת רבוה"ק לבית איז'בצא ראדזין

פרשת
תולדות

עלון
מס' 18

ד"ת שנאמרו בשיעור בתורת איז'בצא
על ידי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ספה"ק בית יעקב אות ל"ט

זווג יצחק ורבקה היה זווגו בא אצלו ולכן בשעה שברך את יעקב התנהג יצחק אחר דעת רבקה למעלה מדעתו וכן זווגא דיעקב ולא נקרא בזוה"ק (ויצא קנג:) עלמא דאתכסיא היינו למעלה מהתפיסה כי בני לאה לא היו נושאים חן כל כך על הגוון כבני רחל כי היו צריכים לבידורים כמו יהודה בתמר וראובן בבלהה, ואף שאחר כך נתבררו שהם גדולים למאד אבל האדם אינו רוצה להכניס עצמו בספק, ועל זה איתא בזה"ק (שם קנד:) מכאן דסאני בר נש עריין דאמיה. כי האדם רוצה לילך בטח בכל דרכיו אך לאדם שטוב לפניו ית' מזמין לו הקב"ה מעשה שעל הגוון נדמה שלא טובה היא ואחר כך מבררם השי"ת שהיה למעלה מהשגתו, וכמו שמצינו בבני לאה שרוב עניני בנייה היו כך וכמו שנבנה מלכות בית דוד על ידי יהודה ותמר ועל ידי רות המואביה וכן הולדת דוד עצמו היה בענין זה כדאיתא ברבה (תזריע יד.) ולכן נקראת זאת זווגו בא אצלו והוא בעלמא דאתכסיא כי זאת הזמין לו השי"ת אף שהוא מדעתו לא היה חפץ בזה ואחר כך נתברר עומק הכונה מה יקר חסדי השי"ת ומה גדלה היקרות מאלו השבעים.

וזווגא דיעקב ורחל נקרא בזוה"ק (שם קנג:) עלמא דאתגלייא וזה נקרא הולך אצל זווגו וזה מורה על מה שהאדם משיג בשכלו והולך בדעת ומפורש לעיניו מה הוא עושה. וכן השבטים שנולדו ממנה נשאו חן בעיני יעקב אבינו ע"ה כי הם היו תפארת לעושייה היינו לאדם העושה את הפעולה יש לו תפארת בה לעיני אדם שהוא עושה מעשיו בגודל בהירות ומתינות וישוב הדעת וצמצום וזאת נמצא ביוסף הצדיק ובנימין הצדיק וזהו נקרא עלמא דאתגלייא והולך אצל זווגו.

(מג) **ויאהב יעקב את רחל וגו'.** איתא (מועד קטן יח.; רבה ויצא סח) מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים מה' אשה לאיש מן התורה דכתיב (חיי כד) **מה' יצא הדבר.** מן הנביאים דכתיב (שופטים יד) **ואביו ואמו לא ידעו כי מה' הוא.** מן הכתובים דכתיב (משלי יט) **בית והון נחלת אבות ומה' אשה משכלת.** יש שהוא הולך אצל זווגו ויש שזווגו בא אצלו יצחק זווגו בא אצלו כו' יעקב הלך אצל זווגו כו'.

הענין בזה הוא כי זווג האשה הוא עזר שהשי"ת שולח לו עזר להאדם כדכתיב (בראשית ד) **אעשה לו עזר.** ויש בזה שני סוגים האחד הוא שהאדם לוקח לו סיוע כפי הבנתו ומכלכל בדעתו איך לעזור בנפשו וזהו מי שהולך אצל זווגו. והשני הוא מי שהשי"ת שולח לו סיוע שלא מדעת וכענין דאיתא (ברכות נד:) **הפרו תורתך משום עת לעשות לה'**, וזהו מי שזווגו בא אצלו וזה גדול ומעולה ממה שהאדם לוקח לו מדעתו.

והנה **האר"י הק'** מחשב זווג יעקב ורחל להולך אצל זווגו. זווגו יעקב ולא לזווגו בא אצלו כי הליכתו ללבן היה בשביל רחל, ולא באה לו מאליה, וענין סיעתא שלא מדעת הוא שאף אם ידמה לאדם שאינו עושה טוב ואחר כך מתברר לטוב זה נקרא זווגו בא אצלו ונקרא "אם" כמו שמצינו באדם הראשון שחווה היתה באה אצלו כדכתיב (בראשית ד) **ויבאה אל האדם,** והיא נתנה לו לעזר שילך אחר דעתה וישמע לדבריה אף במקום שידמה לו כפעולה שאינה טובה וכדאיתא במי השלוח חלק ראשון בפ' בראשית, ולכן קראה "אם" כל חיובן.

שיחת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יש שהולך אצל זווגו הוא מה שהאדם מנהיג עצמו ע"פ דעתו ובחירתו וזהו דרך עבודת בני רחל שהם מושלמים במעשיהם, וזווגו בא אצלו הוא מה שהקב"ה מנהיג את האדם שלא מדעתו והאדם מונהג מלמעלה וזה עבודת בני לאה ודוד מלך ישראל

האדם, ולמען טובת האדם ושלימות נפשו - מה שאין האדם עצמו יודע ע מה טובתו ותועלתו - מדריכו ומובילו הקב"ה בהנהגתו הנסתרת במקרים ומאורעות להביא אל טובתו האמיתית,

וזה ענין זווגו בא אצלו שהקב"ה מזמין לו עזרתו ושלימותו בלא דעת ובחירת האדם, ואז הוא מעשה ה' ולא מעשה האדם, ולכך הוא מושלם ומבורר ביותר לאין שיעור מהנעשה בדעת האדם שאז אינו מעשה מושלם כלל כי מה יודע האדם ומה יכול מה יתן ומה יוסיף לדעת ולהכיר את הנכון והטוב לו בהוה ובעתיד, אין דעת האדם ויכולתו במעשיו לכוון אל המטרה ולדעת אף דבר ברור אחד מכוון לגמרי כלל וכלל בסדר העולם הגדול ובעולמו הקטן והאדם יראה לעינים ואין לדיין אלא מה שעניו רואות אבל משפטי ה' אמת צדקו יחדיו, וכאשר הנהגת האדם מתנהגת שלא מדעתו ותפיסת יד בחירתו הרי נעשה הדבר ע"י תמים דעים המנהיג וצופה הכל וכולל הכל, והתנהגות האדם כפי דעתו ביחס להנהגת ה' אינו כערך טיפה אל הים הגדול.

והנה האר"י הק' מחשב זווג יעקב ורחל להולך אצל זווגו. זווגו יעקב ולא לזווגו בא אצלו כי הליכתו ללבן היה בשביל רחל, ולא באה לו מאליה, וענין סיעתא שלא מדעת הוא שאף אם ידמה לאדם שאינו עושה טוב ואחר כך מתברר לטוב זה נקרא זווגו בא אצלו ונקרא "אם" כמו שמצינו באדם הראשון שחווה היתה באה אצלו כדכתיב (בראשית ד) **ויבאה אל האדם,** והיא נתנה לו לעזר שילך אחר דעתה וישמע לדבריה אף במקום שידמה לו כפעולה שאינה טובה וכדאיתא במי השלוח חלק ראשון בפ' בראשית, ולכן קראה "אם" כל חיובן.

במי השילוח שם ביאר טענת אדם הראשון במה שאמר האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ, דהיה בדבר כח טענה דהרי הקב"ה הוא

ויאהב יעקב את רחל וגו'. איתא (מועד קטן יח.; רבה ויצא סח) מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים מה' אשה לאיש מן התורה דכתיב (חיי כד) מה' יצא הדבר. מן הנביאים דכתיב (שופטים יד) ואביו ואמו לא ידעו כי מה' הוא. מן הכתובים דכתיב (משלי יט) בית והון נחלת אבות ומה' אשה משכלת. יש שהוא הולך אצל זווגו ויש שזווגו בא אצלו יצחק זווגו בא אצלו כו' יעקב הלך אצל זווגו כו'.

הענין בזה הוא כי זווג האשה הוא עזר שהשי"ת שולח לו עזר להאדם כדכתיב (בראשית ד) אעשה לו עזר. ויש בזה שני סוגים האחד הוא שהאדם לוקח לו סיוע כפי הבנתו ומכלכל בדעתו איך לעזור בנפשו וזהו מי שהולך אצל זווגו. והיינו שבכח בחירתו ובגמירות דעתו בוחר לעצמו את העזר הנאות לו, וכן צריך להיות שבכל דבר הנצרך אל האדם צריך לברר בדעתו את המושלם והטוב ביותר. כמ"ש ובחרת בחיים, אבל טוב זה שבוחר לו האדם ע"כ הוא מוגבל ומצומצם עפ"י דעתו והבנתו המקוטעת והמחוסרת והמוגבלת בתפיסתה משלה, אבל מ"מ זהו אשר מוטל על האדם לעשות את הטוב והמושלם ביותר לפי דעתו, וביותר מזה אינו יכול ואינו בגבול בחירתו. **והשני הוא מי שהשי"ת שולח לו סיוע שלא מדעת וכענין דאיתא (ברכות נד:) הפרו תורתך משום עת לעשות לה'**, וזהו מי שזווגו בא אצלו וזה גדול ומעולה ממה שהאדם לוקח לו מדעתו: כי התורה הק' ניתנה לבני ישראל להתנהג על ידה, וכללי המצוות והחוקים הם שהוצבו להיות המדריכים והמנהיגים את האדם לשלימותם וטוב להם, אבל מ"מ יכול הקב"ה להנהיג את האדם שלא מדעתו והחלטתו כי זה פשוט שאף גם בתחום בחירת האדם ודעתו אין האדם שליט ובעלים לגמרי ח"ו, ומנהיג העולם שולט גם בתחום גבול

נתן את חוה לאדם לעזר שיתנהג ע"פ דעתה וילך עפ"י עצתה, ואמנם חטאו היה כי באשר היא היתה נוגעת בדבר כי גם היא אכלה מן העץ, וכענין שאחז"ל (קידושין ע"ב) ת"ח שמורה הלכה ובא אם לאחר מעשה אין שומעין לו,

אבל עיקר הענין והטענה הוא דבר אמת כי בדבר שהקב"ה זימן אל האדם שיתנהג על ידו יכול לסמוך גם כאשר אינו מבורר ע"פ דעתו, וזיווג כזה היה זיווג יעקב ולא שאל בא לו על ידו ובדעתו רק נזדמן מן השמים ברצון והנהגת ה' זיווגו בא אצלו, ובאופן כזה כאשר מנהיג הקב"ה את האדם שלא ע"פ דעתו בזה מן השמים, אז אף כאשר ידמה אל האדם שאינו עושה טוב ושאינו ע"פ הכללים הנה הוא כענין משאחז"ל הפרו תורתך משום עת לעשות לה' וכענין נביא בדבר ה' בהוראת שעה, כי בעת שרצון ה' מפורש אל האדם בפרטיות אז ילך בטח (עיינו מי השילוח ח"א פרשת חוקת ד"ה ויסעו מאובת).

וכן זיווג יצחק ורבקה היה זיווגו בא אצלו ולכן בשעה שברך את יעקב התנהג יצחק אחר דעת רבקה למעלה מדעתו וכן זיווג יעקב ולא נקרא בזוה"ק (ויצא קנב): עלמא דאתכסיא היינו למעלה מהתפיסה כי בני לאה לא היו נושאים חן כל כך על הגוון כבני רחל כי היו צריכים לבירורים כמו יהודה בתמר וראובן בבלהה, ואף שאחר כך נתבררו שהם גדולים למאד אבל האדם אינו רוצה להכניס עצמו בספק,

ועל זה איתא בזוה"ק (שם קנד): מכאן דסאני בר נש עריין דאמיה. כי האדם רוצה לילך בטח בכל דרכיו אך לאדם שטוב לפניו ית' מזמין לו הקב"ה מעשה שעל הגוון נדמה שלא טובה היא ואחר כך מבררם השי"ת שהיה למעלה מהשגתו, וכמו שמצינו בבני לאה שרוב עניני בניה היו כך וכמו שנבנה מלכות בית דוד על ידי יהודה ותמר ועל ידי רות המואביה וכן הולדת דוד עצמו היה בענין זה כדאיתא ברבה (תזריע יד) ולכן נקראת זאת זיווגו בא אצלו והוא בעלמא דאתכסיא כי זאת הזמין לו השי"ת אף שהוא מדעתו לא היה חפץ בזה ואחר כך נתברר עומק הכונה מה יקר חסדי השי"ת ומה גדלה היקרות מאלו השבעים. וזווגא דיעקב ורחל נקרא בזוה"ק (שם קנב): עלמא דאתגלייא וזה נקרא הולך אצל זיווגו זה מורה על מה שהאדם משיג בשכלו והולך בדעתו ומפורש לעיניו מה הוא עושה. וכן השבטים שנולדו ממנה נשאו חן בעיני יעקב אבינו ע"ה כי הם היו תפארת לעושיה היינו לאדם העושה את הפעולה יש לו תפארת בה לעיני אדם שהוא עושה מעשיו בגודל בהירות ומתנינות וישוה הדעת וצמצום וזאת נמצא ביוסף הצדיק ובנימין הצדיק וזהו נקרא עלמא דאתגלייא והולך אצל זיווגו:

יש שהולך אצל זיווגו הוא מה שהאדם מנהיג עצמו ע"פ דעתו ובחירתו וזהו דרך עבודת בני רחל שהם מושלמים במעשיהם, וזיווגו בא אצלו הוא מה שהקב"ה מנהיג את האדם שלא מדעתו והאדם מונהג מלמעלה וזה דרך עבודת בני לאה ודוד מלך ישראל. הנה ברור וביאור סוגיא זו ארוכה מאד ונתבאר בספרי רבותינו בהרחבה במקומות רבים.

וקיצור הדברים, כמ"ש גבי אליאב (שמואל א' ט"ז ז) אל תבט אל מראהו ואל גבה קומתו כי מאסתיהו כי לא כאשר יראה האדם כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב, והנה שלימות האדם עפ"י דעתו הוא ביפוי המעשים

מדשן ביתם של רבותינו הקדושים

וסיוע שיאיר לו הקב"ה בכל דבר ושאינו לו כח פעולה משל עצמו, כלל רק מונהג כצאן אחר הרועה, ובהירות הכרה זו, זהו שלימות ותכלית קדושת ישראל הבאה אחר עבודת אברהם ויצחק אשר התהלכו לפני ה' בהתאמצות עבודתם, כי תכלית וסוף בירורי העבודות הוא לבוא אל בהירות זה ההכרה, וע"ז אמרו שה' ניצב עליו דווקא שנקרא מלך ישראל ע"ש יעקב ששלימות הקדושה נמצא בו, והוא הבחיר שבאבות שמיטתו שלימה, ונקרא יעקב שלימתא ומידתו אמת שהוא תכלית השלימות. (נאות דשא)

השיעור השבועי
מיאת ב"ק ארמו"ר שלי"ט א
בספרי רבותינו הקדושים לבית איז'בצא ראדזין
מתקיים מדי שבוע ביום רביעי בשעה 11:00 בלילה
בבית המדרש דרוהביטש (במזרח) רחוב מלאכי בעיה"ק ירושלים

והנה ה' ניצב עליו. איתא במדרש שאין בעל הבית עומד על שדהו לא בשעה שנעדרה ולא בשעה שנזרעה, ואימתי עומד עליה בשעה שנעשית כרי כך אברהם עדר שנאמר וכו' יצחק זרע ולא עמד הקב"ה עליהם רק על יעקב שהוא כרי של תבואה שנאמר **קודש ישראל לה' ראשית תבואתה** עמד הקב"ה עליו שנאמר **והנה ה' ניצב עליו.** אברהם ויצחק היו מתייגעין בעבודה, אברהם באהבה (לדעת שהקב"ה הוא הנותן כל דבר והכל ממנו), יצחק ביראה

(לדעת דאין דין ואית דין), אבל יעקב היה סולת מנופה ולא היה נצרף לתקן ולהתייגע וכבר נשרש בו הקדושה בפנימיותו, ונקרא זרע אמת והיה נצרף רק לשמירה, וזהו תפילת ערבית וברכת השכיבו שתיקן יע"א שהוא ברכה ותפילה על השינה שאין אז כח פעולה ועבודה, ומפני שאין האדם בהכרה ובפעולה בעת השינה לכן צריך אז שמירה, ולכן אומרים בידך אפקיד רוחי על עת השינה שמוסר האדם את נפשו אל הקב"ה שישמור אותו, וכך אמר יעקב אבינו **האלוקים הרועה אותי** שאינו מנהיג את עצמו כלל והכיר שצריך עזר

כל מי שיש הערות בעניני הגליון ולכל עניני הגליון ולקבל את העלון במייל ניתן לשלוח לכתובת. ri0583256436@gmail.com

יו"ל ע"י עמותת מורשת בית איז'בצא ראדזין ע"ר

להשיג את ספרי רבותינו הקדושים במייל של המערכת